

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Reges Franciæ nunquam contenderunt jus Regaliæ porrigi debere ad provinciam Burdegalensem. Si jus illud illic in usu fuisset, pertinuisset ad Duces Aquitaniæ. Probatur ex arresto quodam Parlamenti ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

I. **A**QUITANIÆ nunc tractanda causa est: circa quam duo quædam constituere possumus, quæ verissima sunt citra omnem controversiam. Primum, Reges Franciæ nunquam contendisse jus Regaliæ porrigi ad eam provinciam. Secundum, si jus illud in usu illic fuisset, ad Duces Aquitaniæ pertinere debuisset. Probari illud abundè potest ex arresto Parlamenti Parisiensis lato anno MCCLXXVII. in quo memorantur literæ quædam Regis Angliæ, qui professus fuerat non posse se uti jure Regaliæ in Ecclesia Burdegalensi, id est, ad se non pertinere usumfructum reddituum Ecclesiæ Burdegalensis interim dum sedes vacat. Earum præterea literarum vis firmata est declaratione facta à procuratoribus illius Regis, qui publicè professi sunt nolle Regem venire contra illas literas. Regis Angliæ declaratio eò majoris momenti est ad asserendam immunitatem canonicam provinciæ Burdegalensis, quòd jure illo Regalium in regno Angliæ uteretur, ut suprà probavimus ex scripto Alexandri III. & patet etiam ex consuetudinibus Clarendonæ apud Matthæum Parisium: *Cum vacaverit vel archiepiscopus vel episcopus vel abbatia vel prioratus in dominio Regis, esse debet in manu ipsius; & inde percipiet omnes redditus & exitus, sicut dominicos redditus suos. Visis itaque literis Eduardi, & audita declaratione procuratorum ejus, visisque privilegiis Ecclesiæ Burdegalensis, pronuntiatum fuit custodiam bonorum ecclesiasticorum pertinere ad Capitulum, sede Burdegalensi vacante. Hæc sunt verba arresti: Notum facimus quòd sede Burdegalensi vacante, & archiepiscopalibus bonis captis in manu nostra, pro contentione quæ erat inter dilectum consanguineum & fidelem nostrum Regem Angliæ illustrem ex una parte & Capitulum Burdigalense ex altera, super eo quòd dictus Rex dicebat se habere Regalia in eisdem, procuratore dicti Capituli hoc negante, & è contrario pro dicto Capitulo proponente custodiam dictorum bonorum dicta sede vacante ad dictum Capitulum pertinere, & in ipso judicio exhibente quandam literam dicti Regis Angliæ & patris sui, per quam apparebat quòd dictus Rex Regalia non habebat ibidem, tandem hujusmodi negotio in nostra Curia pendente, procuratores dicti Regis Angliæ super dicta litera consulere voluerunt ipsum Regem; qui per procuratores suos Curie nostre significavit quòd contra dictam literam venire non volebat. Visis quibusdam privilegiis Ecclesiæ Burdegalensis, pronuntiatum fuit per Curie nostre judicium custodiam bonorum archiepiscopalium, sede Burdegalensi vacante, ad dictum Capitulum pertinere.*

II. Privilegia Ecclesiæ Burdegalensis, quorum in hoc arresto facta mentio est, intelligenda sunt de literis Ludovici Crassi Regis, ejusque filij Ludovici junioris, datis in gratiam Episcoporum & Abbatum provinciæ Burdegalensis, ex quibus collegerunt Chopin & Pasquier exemptionem Regaliæ indultam esse huic provinciæ ab Regibus illis. Extant autem privilegia illa in regestis Parlamenti Parisiensis itémque in regestis camerae Computorum sub titulo *De remissione Regaliæ Burdegalensis Ecclesiæ*. At ego contendo nequaquam heic agi de Regalia: quæ nondum introducta erat avo illorum Regum, neque quoad usumfructum reddituum, neque quoad collationem Præbendarum. Vnde factum ut in eis literis nulla mentio eorum facta sit, ususfructus nimirum, neque collationis Præbendarum. Hæc enim omnino sunt verba privilegij à Ludovico Grosso concessi: *Eapropter petitionibus vestris, communicato prius Episcoporum, Abbatum, & procerum nostrorum consilio, assentiente Ludovico filio nostro jam in Regem sublimato, duximus annuendum, & in sede Burdegalensi & in predictis episcopalibus sedibus & abbatibus ejusdem provinciæ, que defuncto illustri Aquitanorum Duce Comite Pictaviensi Guillelmo per filiam ipsius Alienoram jam dudum filio nostro Ludovico sorte matrimonij cedit, in Episcoporum & Abbatum suorum electionibus canonicam omnino concedimus libertatem, absque hominij, juramenti, seu fidei per manum data obligatione. Porro decedentis Archiepiscopi & suffraganeorum ipsius Episcoporum sive Abbatum decedentium res universas successorum usibus regia auctoritate servari volumus & concedendo precipimus illas. Hoc quoque adjicientes, ut omnes Ecclesiæ infra denominatam provinciam constitutæ prædia, possessiones, & universa ad ipsas jure pertinentia secundum privilegia, justitias, & bonas consuetudines suas habeant & possideant illibata. Quinimo Ecclesiis ipsis universis & earum ministris, cum possessionibus suis, canonicam in omnibus concedimus libertatem.*

III. Fateor equidem ex eo privilegio sequi usum Regaliæ non esse introducendum in futurum in provinciam Burdegalensem. Veruntamen contendo eo non remitti eum usum. Neque sanè id fieri potuit, cum ea lex nondum bene recepta esset in regno. Multò minùs probabile est in Aquitania valuisse, ubi pietas Guilielmi Ducis ac nuptera Conciliorum Pictaviensium edicta obstiterant ne consuetudo illa irreperet. Nam anno millesimo centesimo synodus Pictaviensis à Paschali secundo Papa cum consensu Guilielmi Aquitaniæ Ducis coacta prohi-